

**การประเมินโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน:
กรณีศึกษาตำบลลำพญา และตำบลหินมูล
อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม***

**Evaluation on Thai Culture Bond Among Community Project:
A Case Study of Tambon Lamphya and Tambon Hinmool,
Amphur Banglane, Nakhonpathom Province.**

ฐิปนัท วงศ์ศานติบุรณ์**

บทคัดย่อ

การประเมินมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินบริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) และเพื่อศึกษาผลกระทบ (Impact) และปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีมและคณะ (Stufflebeam and Other)¹ เป็นกรอบในการประเมิน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ กับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยบุคลากรของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจำนวน 5 คน คณะกรรมการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน จำนวน 34 คน บุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้นำชุมชน จำนวน 30 คนใช้วิธีเลือก

* เป็นส่วนหนึ่งของปริญญาโท เรื่อง การประเมินโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน: กรณีศึกษาตำบลลำพญา และตำบลหินมูล อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

** นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ตำแหน่ง นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

¹ Daniel L. Stufflebeam. et al. *Educational Evaluation and Decision Making*. 1971.

กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และกลุ่มตัวอย่างเด็กเยาวชน และประชาชน แบ่งเป็น ตำบลลำพญา จำนวน 370 คน และตำบลหินมูล จำนวน 375 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตาราง Taro Yamane ความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.5 ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

ผลการประเมิน ด้านบริบท (Context Evaluation) ตำบลลำพญา ประชาชนมีความต้องการในการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.81 สูงกว่าเกณฑ์ และตำบลหินมูล ประชาชนมีความต้องการในการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.87 ต่ำกว่าเกณฑ์ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ตำบลลำพญา ความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ต่ำกว่าเกณฑ์ และตำบลหินมูล ความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 ต่ำกว่าเกณฑ์ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ตำบลลำพญา ความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 ต่ำกว่าเกณฑ์ และตำบลหินมูล ความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 ต่ำกว่าเกณฑ์ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ตำบลลำพญา กิจกรรมที่ประชาชนรู้จัก/รับรู้ และเคยเข้าร่วม/ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมมากที่สุด คือ กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพ คือ ตลาดน้ำลำพญา มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 353 คน คิดเป็นร้อยละ 98.1 และผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 สูงกว่าเกณฑ์ กิจกรรมที่ประชาชนรู้จัก/รับรู้ แต่ไม่เคยเข้าร่วม/ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมมากที่สุดคือ กิจกรรมด้านสารสนเทศ และห้องสมุด คือ ศูนย์การเรียนรู้ตำบลลำพญา มีผู้ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 และกิจกรรมที่ประชาชนไม่รู้จัก/ไม่เคยรับ

รู้มากที่สุด คือ กิจกรรมด้านพิพิธภัณฑ์ คือ บ้านภัณฑารักษ์ มีผู้ไม่รู้จักรับรู้จำนวน 325 คน คิดเป็นร้อยละ 90.3 และตำบลหินมูล กิจกรรมที่ประชาชนรู้จัก/รับรู้ และเคยเข้าร่วม/ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมมากที่สุด คือ กิจกรรมด้านสารสนเทศ และห้องสมุด คือ ศาลาอ่านหนังสือประชาชนประจำหมู่บ้านหินมูล มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 และผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 สูงกว่าเกณฑ์ กิจกรรมที่ประชาชนรู้จัก/รับรู้ แต่ไม่เคยเข้าร่วม/ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมมากที่สุด คือ กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพ คือ การผลิตน้ำยากลายเส้น มีผู้ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 และกิจกรรมที่ประชาชนไม่รู้จักรับรู้/ไม่เคยรับรู้มากที่สุด คือ กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพ คือ การทำดอกไม้จันทน์ มีผู้ไม่รู้จักรับรู้จำนวน 34 คนคิดเป็นร้อยละ 9.3 ด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) และปัญหาอุปสรรค ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน คือ คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนของการวางแผน และร่วมทำกิจกรรมผลกระทบด้านการส่งเสริมอาชีพของคนในชุมชน ช่วยสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนด้านเศรษฐกิจ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และมีตลาดน้ำเป็นแหล่งรองรับเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ได้แก่ ด้านความพร้อมของคนในชุมชน ด้านการดำเนินงานและด้านงบประมาณ

Abstract

The purpose of the evaluation is to evaluate context, input, process, product, impact, and to study problems and obstacles in conducting Thai culture bond among community project by applying Stufflebeam & Other's CIPP Model (1971) as evaluation framework. The researcher gathered data by questionnaire and interview from people and samples : 5 personnel from office of culture, 34 committees in Thai

culture bond among community project, 30 personnel in related institutes and community leaders was selected using purposive sampling. In addition, samples of children, youths, and people can be divided into 370 people from Tambon Lamphya and 375 people from Tambon Hinmool. The number of the samples was considered by Taro Yamane Table with the deviation at 0.5, which was from accidental sampling.

Evaluation result: For context evaluation, the number of people in Tambon Lamphya who need to develop the community along with the purpose of Thai culture bond among community project is generally in high level as the mean shown in 8.81, which means it is in higher level than the standard. Moreover, the number of people in Tambon Hinmool who need to develop the community along with the purpose of Thai culture bond among community project is quite high as the mean shown in 7.87, but it is in lower level than the standard. For input evaluation, the suitability of the input in Tambon Lamphya is generally in average with the mean of 3.45, which is lower than the standard. Also, the suitability of the input in Tambon Hinmool is generally in average with the mean of 3.14, which is lower than the standard. From the aspect of process evaluation, the suitability of work process in Tambon Lamphya is average counted as the mean of 3.18, which is considered as lower than the standard. Moreover, the suitability of work process in Tambon Hinmool is average counted as the mean of 3.05, which is considered as lower than the standard. For product evaluation, the activity that the people in Tambon Lamphya know/notice and have been participated/benefited the most is activities about job advice, which is Lamphya float market. There were 353

participants in this activity counted as 98.1% and the participants were very satisfied with the mean of 4.25 (higher than the standard). The activity that people know/notice, but never participate/benefit the most is activities about information and library that is Tambon Lamphya Learning Centre. There are 82 people who have never participated in the activity, which is 22.8%. Additionally, the activity that the people don't know/notice the most is activities about museum, which is curator house. There are 325 people counted as 90.3% who don't know curator house. Also, the activity that the people in Tambon Hinmool know/notice and have been participated/benefited the most is activities about information and library, which is Hinmool public reading hall. There were 244 participants in this activity counted as 66.8% and the participants were very satisfied with the mean of 3.63 (higher than the standard). The activity that people know/notice, but never participate/benefit the most is activities about job advice that is making muscle pain relief cream. There are 195 people who have never participated in the activity, which is 53.4%. Moreover, the activity that the people don't know/notice the most is activities about job advice, which is cremation flowers making. There are 34 people counted as 9.3% who don't know cremation flowers making. From the aspect of impact evaluation and obstacles,

The impact that occurred in conducting Thai culture bond among community project on community involvement is that people in community were involved in process planning and participated impact activity on job advice for the community. It encourages the community on economy: to cash up, to reduce expenses, and to have float market as a centre to sell products. The problems and obstacles in

conducting Thai culture bond among community projectare readiness of people in the community, operation, and budget.

บทนำ

กระทรวงวัฒนธรรมโดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรมร่วมกับองค์กรชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้บูรณาการร่วมกันในดำเนินโครงการวัฒนธรรมสายใยชุมชนขึ้นทั่วประเทศ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนจากทุกภาคส่วนของสังคมในการส่งเสริมสนับสนุนการทำให้เกิดขึ้นในพื้นที่ทางวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน ซึ่งโครงการวัฒนธรรมสายใยชุมชนมีองค์ประกอบจำนวน 6 ด้านได้แก่ 1) คลังสมองภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) การส่งเสริมอาชีพด้านศิลปะและวัฒนธรรม 3) การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม 4) ลานวัฒนธรรม 5) พิพิธภัณฑสถานบ้าน 6) สารสนเทศและห้องสมุดชุมชน² จากข้อมูลการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรม ในปีงบประมาณ 2553 พบว่า โดยภาพรวมสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่วนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการในพื้นที่ได้แก่ การรวมการบริหารโครงการมีภารกิจส่วนตัวมากและต้องร่วมกิจกรรมกับส่วนราชการอื่นที่เห็นว่ามีค่าสำคัญมากกว่า การดำเนินโครงการขาดความต่อเนื่องบางจังหวัดขาดการติดต่อประสานงานที่ชัดเจนระหว่างชุมชนกับผู้รับผิดชอบโครงการ ขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการ ประชาชนชุมชน ยังไม่เข้ามามีบทบาทหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างจริงจังขาดความต่อเนื่องในการสนับสนุนงบประมาณ แนวทางการดำเนินงานของโครงการไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น³

² สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. *คู่มือโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนพลังขับเคลื่อนสู่ความเข้มแข็งยั่งยืน*. 2552.

³ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม. *การรายงานผลการตรวจราชการตามแผนการตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553*. 2553.

การดำเนินโครงการวัฒนธรรมไทยสายชุมชน จังหวัดนครปฐม โดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม มีโครงการวัฒนธรรมไทยสายชุมชนที่จัดตั้งขึ้นก่อนปีพุทธศักราช 2552 จำนวน 1 แห่ง และได้จัดตั้งโครงการวัฒนธรรมไทยสายชุมชนเพิ่มขึ้นอีก อำเภอละ 1 แห่ง รวม 10 แห่ง จากการดำเนินงาน การจัดเวทีประชาคม การสืบค้นข้อมูลพื้นฐานและองค์ประกอบของโครงการวัฒนธรรมไทยสายชุมชน ทั้ง 10 แห่ง ทำให้ทราบว่าโครงการวัฒนธรรมไทยสายชุมชนทุกแห่งมีองค์ประกอบกิจกรรมการดำเนินงานครบ 6 ด้าน ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากทุกๆ หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ สำหรับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานในภาพรวมที่อาจจะส่งผลต่อเข้มแข็งและยั่งยืนของโครงการ ได้แก่ งบประมาณ ซึ่งมีจำนวนน้อย การมีส่วนร่วมของประชาชน ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจกับชุมชนในพื้นที่ ขาดการประชาสัมพันธ์โครงการ⁴ โครงการวัฒนธรรมไทยสายชุมชน ตำบลลำพญาจัดตั้งเมื่อพุทธศักราช 2545 มีวัดลำพญาเป็นศูนย์กลางการดำเนินโครงการ และมีระดับคุณภาพจากการประเมินของกรมส่งเสริมวัฒนธรรมอยู่ในระดับ 4 ส่วนโครงการวัฒนธรรมไทยสายชุมชน ตำบลหินฆูลจัดตั้งเมื่อพุทธศักราช 2552 มีโรงเรียนวัดศิลามูลเป็นศูนย์กลางการดำเนินงาน และมีระดับคุณภาพจากการประเมินของกรมส่งเสริมวัฒนธรรมอยู่ในระดับ 2

จากความสำคัญของการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม และจุดมุ่งหมายของโครงการวัฒนธรรมไทยสายชุมชน ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยใช้มิติทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ภายใต้อาณัติการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบกับลักษณะของโครงการที่บูรณาการความร่วมมือกับหลายหน่วยงาน การมีจุดเน้นในการยกระดับคุณภาพโครงการของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเจ้าของโครงการ⁵ และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน ทำให้ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะประเมินโครงการวัฒนธรรมไทย

⁵ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. โครงการวัฒนธรรมไทยสายชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554. 2554.

สายใยชุมชน ตำบลลำพญา และตำบลหินมูล อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) ของ สตัฟเฟิลบีม⁶ เป็นกรอบในการประเมินโครงการอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต รวมทั้งผลกระทบและปัญหาอุปสรรคของการดำเนินโครงการซึ่งครอบคลุมทุกองค์ประกอบและจุดมุ่งหมายของการดำเนินโครงการ⁷ ข้อมูลผลการประเมินสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ เพื่อการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินโครงการในแต่ละพื้นที่ให้ประสบความสำเร็จ⁸ และสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพของแต่ละพื้นที่ รวมทั้งเป็นตัวช่วยแนวทางในการประเมินโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนในพื้นที่อื่นๆ ผลักดันให้โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นทางด้านศาสนาศิลปะและวัฒนธรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ครอบครัวชุมชน และสังคมตามเจตนารมณ์ของการจัดโครงการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การประเมินโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ตำบลลำพญา และตำบลหินมูล อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้ ดังนี้

1. เพื่อประเมินบริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) ของโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน
2. เพื่อศึกษาผลกระทบ (Impact) และปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน

⁶ ศิริชัย กาญจนวาสี. *ทฤษฎีการประเมิน*. 2552.

⁷ เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. *การประเมินโครงการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ* CPO. 2549.

⁸ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. *วิธีวิทยาการประเมิน ศาสตร์แห่งคุณค่า*. 2544.

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ กับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยบุคลากรของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจำนวน 5 คน คณะกรรมการโครงการไทยสายใยชุมชน จำนวน 34 คน บุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้นำชุมชน จำนวน 30 คน ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และกลุ่มตัวอย่างเด็กเยาวชน และประชาชน แบ่งเป็น ตำบลลำพญา จำนวน 370 คน และตำบลหินมูล จำนวน 375 คน ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตาราง Taro Yamane ความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.5 ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยเครื่องมือดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของเด็ก เยาวชน และประชาชนต่อความต้องการในการพัฒนาชุมชน จำนวน 4 ด้าน รวม 13 ข้อ ประกอบด้วย ด้านการเสริมสร้างแหล่งการเรียนรู้และการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการพัฒนาศักยภาพทุนทางสังคมที่มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านการมีส่วนร่วมในงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบการให้คะแนนกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนความต้องการในการพัฒนาชุมชน 1 ถึง 10 คะแนน

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า จำนวน 4 ด้านๆ ละ 5 ข้อ รวมจำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านกิจกรรม ด้านงบประมาณและด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มาก ค่อนข้างมาก ปานกลาง ค่อนข้างน้อย และน้อย

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงาน จำนวน 3 ด้าน ๆ ละ 5 ข้อ รวม 15 ข้อ ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดกิจกรรม และด้านการติดตามประเมินผล โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มาก ค่อนข้างมาก ปานกลาง ค่อนข้างน้อย และน้อย

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามการรู้จัก/รับรู้ และความพึงพอใจของ เด็กเยาวชนและประชาชนต่อผลการดำเนินกิจกรรมประกอบด้วยด้านคลังสมอง และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมอาชีพด้านศิลปะและวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ด้านลานวัฒนธรรม ด้านพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน และด้านสารสนเทศและห้องสมุด แยกกิจกรรมเป็นรายตำบล โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ฉบับที่ 5 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อผลกระทบของโครงการ และปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานโครงการ จำนวน 4 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมกราคม 2555

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นจากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์สรุปข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เป็นความเรียงหาความถี่ และสรุปผลและเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท คะแนนเฉลี่ยความต้องการในการพัฒนาชุมชนรายด้านและโดยรวมมากกว่าหรือเท่ากับ 8.00 หมายถึง ความต้องการในการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชนอยู่ในระดับมาก

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้ารายด้านและโดยรวมมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 หมายถึง ปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

3. การประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานรายด้านและโดยรวมมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 หมายถึง กระบวนการดำเนินงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

4. การประเมินด้านผลผลิตจำนวนผู้รู้จัก/รับรู้ และเคยเข้าร่วม/ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 65 หมายถึง มีผู้รู้จัก/รับรู้ และเคยเข้าร่วม/ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชนอยู่ในระดับมากคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 หมายถึง ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชนอยู่ในระดับมาก

5. การศึกษาด้านผลกระทบและปัญหาอุปสรรคสรุปเป็นความเรียงด้านผลกระทบ และปัญหาอุปสรรคหาความถี่ และนำมาสรุปผลในประเด็นสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถามด้านบริบทและด้านผลผลิต

คำบเล้าพญา: เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเด็กเยาวชน และประชาชน จำนวน 370 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมาและมีความถูกต้องสมบูรณ์จำนวน 360 ชุด (97.3%) ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหญิง (52.8%) และชาย (47.2%) ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 41-45 ปี (22.2%) มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา (36.1%) และประกอบอาชีพเกษตรกร (55.8%)

คำบเล้าพญา: เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเด็กเยาวชน และประชาชน จำนวน 375 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมาและมีความถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 365 (97.3%) ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหญิง (54.5%) และชาย (45.5%) ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31-35 ปี (17.8%) มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา (35.3%) และประกอบอาชีพเกษตรกร (47.9%)

แบบสอบถามด้านปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ

คำบเล้าพญา: เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างผู้เกี่ยวข้องับโครงการ จำนวน 32 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมาและมีความถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 30 ชุด (93.8%) ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย (50%) และหญิง (50%) ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 41-45 ปี (30.0%) มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี (60%) ประกอบอาชีพรับราชการ (33.3%) และเกี่ยวข้องกับโครงการเป็น คณะกรรมการโครงการ (56.6%)

คำบเล้าพญา: เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างผู้เกี่ยวข้องับโครงการ จำนวนละ 32 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมาและมีความถูกต้องสมบูรณ์ จำนวนทั้งหมด 26 ชุด (81.3%) ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย (46.2%) และหญิง (53.8%) ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 46-50 ปี (23.1%) มี การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี (57.7%) ประกอบอาชีพรับราชการ (34.6%) และเกี่ยวข้องกับโครงการเป็นคณะกรรมการโครงการ (61.6%)

ผลการประเมินโครงการสรุปได้ดังนี้

ด้านบริบท (Context)

ตารางที่ 1 ความต้องการในการพัฒนาชุมชน

คำถาม	ตำบลลำพญา		ตำบลหินมูล	
	$\bar{X}$	แปลผล	$\bar{X}$	แปลผล
1. ด้านการเสริมสร้างแหล่งการเรียนรู้และ การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น				
1.1 พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น	8.71	มาก	7.90	ค่อนข้างมาก
1.2 ศาลาอ่านหนังสือประชาชน/ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	8.82	มาก	8.09	มาก
1.3 ห้องสมุด/แหล่งข้อมูลสารสนเทศ	8.82	มาก	7.85	ค่อนข้างมาก
1.4 ลานวัฒนธรรม	8.77	มาก	7.95	ค่อนข้างมาก
1.5 ศูนย์การเรียนรู้	8.80	มาก	7.99	ค่อนข้างมาก
รวมเฉลี่ย	8.78	มาก	7.95	ค่อนข้างมาก
2. ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน				
2.1 ศูนย์รวมจริยธรรม	8.88	มาก	7.83	ค่อนข้างมาก
2.2 จัดสำนึกและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น	8.85	มาก	7.82	ค่อนข้างมาก
รวมเฉลี่ย	8.86	มาก	7.82	ค่อนข้างมาก
3. ด้านการพัฒนาศักยภาพทุนทางสังคม ที่มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมท้องถิ่น				
3.1 ตลาดชุมชน	8.84	มาก	7.84	ค่อนข้างมาก
3.2 อาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	8.84	มาก	8.03	มาก
3.3 ผลิตภัณฑ์ชุมชน/สินค้าโอท็อป	8.83	มาก	7.88	ค่อนข้างมาก
รวมเฉลี่ย	8.83	มาก	7.91	ค่อนข้างมาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม				
4.1 ร่วมคิด/ร่วมวางแผน	8.80	มาก	7.82	ค่อนข้างมาก
4.2 ร่วมดำเนินงาน	8.78	มาก	7.79	ค่อนข้างมาก
4.3 ร่วมติดตามผล	8.79	มาก	7.62	ค่อนข้างมาก
รวมเฉลี่ย	8.78	มาก	7.74	ค่อนข้างมาก
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	8.81	มาก	7.87	ค่อนข้างมาก

ตำบลลำพญา: ประชาชนมีความต้องการในการพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชนตำบลลำพญา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.81 สูงกว่าเกณฑ์

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความต้องการในการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการพัฒนาศักยภาพทุนทางสังคมที่มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเสริมสร้างแหล่งการเรียนรู้และการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการมีส่วนร่วมในงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.86, 8.83, 8.78 และ 8.78 ตามลำดับเมื่อจำแนกเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่ประชาชนมีความต้องการในการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชน 3 ลำดับแรก ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม จิตสำนึกรักษ์และความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ตลาดชุมชน และอาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่ประชาชนมีความต้องการในการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชนอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.88, 8.35, 8.84 และ 8.84 ตามลำดับ

ตำบลหินมูล: ประชาชนมีความต้องการในการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชนตำบลหินมูล โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.87 ต่ำกว่าเกณฑ์

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความต้องการในการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชนอยู่ในระดับค่อนข้างมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างแหล่งการเรียนรู้และการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการพัฒนาศักยภาพทุนทางสังคมที่มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และ ด้านการมีส่วนร่วมในงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.95, 7.91, 7.82 และ 7.74 ตามลำดับเมื่อจำแนกเป็นราย

กิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่ประชาชนมีความต้องการในการพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ศาลาอ่านหนังสือประชาชน/ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน อาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และศูนย์การเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ประชาชน มีความต้องการในการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนอยู่ในระดับมาก และค่อนข้างมาก มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 8.09, 8.03 และ 7.99 ตามลำดับ

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

ตารางที่ 2 ความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า

ประเด็น	ต่ำลลัพท์ญา		ต่ำลหินมุล	
	$\bar{X}$	แปลผล	$\bar{X}$	แปลผล
1. ด้านบุคลากร				
1.1 บุคลากรของโครงการมีจำนวนเพียงพอ	3.67	ค่อนข้างมาก	3.08	ปานกลาง
1.2 บุคลากรของโครงการมีความรู้ความสามารถเหมาะสม	3.53	ค่อนข้างมาก	3.62	ค่อนข้างมาก
1.3 บุคลากรของโครงการมีความเสียสละ	3.53	ค่อนข้างมาก	3.77	ค่อนข้างมาก
1.4 บุคลากรของโครงการมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน	3.67	ปานกลาง	3.23	ปานกลาง
1.5 บุคลากรของโครงการทำงานเป็นทีม	3.30	ค่อนข้างมาก	3.12	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.52	ค่อนข้างมาก	3.36	ปานกลาง
2. ด้านกิจกรรม				
2.1 กิจกรรมตามโครงการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	3.63	ค่อนข้างมาก	3.62	ค่อนข้างมาก
2.2 กิจกรรมตามโครงการมีประโยชน์ต่อชุมชนโดยรวม	3.70	ค่อนข้างมาก	3.58	ค่อนข้างมาก
2.3 กิจกรรมตามโครงการเกิดขึ้นจากความต้องการของประชาชน	3.20	ปานกลาง	2.77	ปานกลาง
2.4 กิจกรรมตามโครงการมีความหลากหลาย	3.60	ค่อนข้างมาก	3.35	ปานกลาง
2.5 ระยะเวลาการจัดกิจกรรมตามโครงการมีความเหมาะสม	3.13	ปานกลาง	2.85	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.43	ปานกลาง	3.23	ปานกลาง

ประเด็น	ตำบลลำพญา		ตำบลหินมูล	
	$\bar{X}$	แปลผล	$\bar{X}$	แปลผล
3. ด้านงบประมาณ				
3.1 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพียงพอต่อการดำเนินงาน	3.13	ปานกลาง	2.27	ค่อนข้างมาก
3.2 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ	3.60	ค่อนข้างมาก	2.62	ปานกลาง
3.3 มีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเหมาะสม	3.17	ปานกลาง	2.92	ปานกลาง
3.4 การจัดทำเอกสาร หลักฐานในการใช้จ่ายงบประมาณถูกต้อง ตรวจสอบได้	3.57	ค่อนข้างมาก	3.54	ค่อนข้างมาก
3.5 การรายงานการใช้จ่ายงบประมาณต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามระยะเวลาที่กำหนด	3.20	ปานกลาง	3.15	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.33	ปานกลาง	2.90	ปานกลาง
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่				
4.1 วัสดุอุปกรณ์เพียงพอกับการดำเนินงาน	3.57	ปานกลาง	2.88	ปานกลาง
4.2 วัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมตามโครงการ/อยู่ในสภาพดี	3.43	ปานกลาง	3.04	ปานกลาง
4.3 สถานที่เพียงพอกับการดำเนินงาน	3.60	ค่อนข้างมาก	3.19	ปานกลาง
4.4 สถานที่มีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย	3.50	ค่อนข้างมาก	3.12	ปานกลาง
4.5 ได้รับการสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ สถานที่จากบุคคล/หน่วยงานอื่น	3.67	ค่อนข้างมาก	3.19	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.51	ค่อนข้างมาก	3.08	ปานกลาง
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	3.45	ปานกลาง	3.14	ปานกลาง

ตำบลลำพญา: ความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าของโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลลำพญา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ต่ำกว่าเกณฑ์

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าด้านที่อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ได้แก่ ด้านบุคลากร และด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 และ 3.51 และด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่

ด้านกิจกรรม และด้านงบประมาณ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 และ 3.33 ตามลำดับเมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ปัจจัยนำเข้าที่มีความเหมาะสม 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมตามโครงการมีประโยชน์ต่อชุมชนโดยรวม บุคลากรของโครงการมีจำนวนเพียงพอ และกิจกรรมตามโครงการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ เป็นปัจจัยนำเข้าที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70, 3.67 และ 3.63 ตามลำดับ

ค่าบลทินมุล: ความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าของโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลหินมูล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 ต่ำกว่าเกณฑ์

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านกิจกรรม ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และด้านงบประมาณ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.36, 3.23, 3.08 และ 2.90 ตามลำดับเมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ปัจจัยนำเข้าที่มีความเหมาะสม 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรของโครงการมีความเสียสละ บุคลากรของโครงการมีความรู้ความสามารถ กิจกรรมตามโครงการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และกิจกรรมตามโครงการมีประโยชน์ต่อชุมชนโดยรวม เป็นปัจจัยนำเข้าที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.77, 3.62, 3.62 และ 3.58 ตามลำดับ

ด้านกระบวนการ (Process Evaluation)

ตารางที่ 3 ความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงาน.

ประเด็น	ตำบลลำพญา		ตำบลหินมูล	
	X	แปลผล	X	แปลผล
1. ด้านการวางแผน				
1.1 มีการศึกษานโยบายของกรมส่งเสริมวัฒนธรรมก่อนการวางแผน	3.60	ค่อนข้างมาก	3.65	ค่อนข้างมาก
1.2 มีการศึกษาความต้องการของชุมชนก่อนการวางแผน	3.53	ค่อนข้างมาก	3.42	ปานกลาง
1.3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน	3.23	ปานกลาง	3.23	ปานกลาง
1.4 จัดทำแผนการดำเนินงานระยะสั้นระยะปานกลาง และระยะยาวไว้อย่างชัดเจน	2.67	ปานกลาง	2.77	ปานกลาง
1.5 นำเสนอแผนการดำเนินงานแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.13	ปานกลาง	3.15	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.23	ปานกลาง	3.24	ปานกลาง
2. ด้านการจัดกิจกรรม				
2.1 กำหนดคณะทำงานดำเนินการจัดกิจกรรมในแต่ละโครงการอย่างชัดเจน	3.53	ค่อนข้างมาก	3.62	ค่อนข้างมาก
2.2 จัดกิจกรรมได้ตามช่วงเวลาที่กำหนด	3.23	ปานกลาง	3.23	ปานกลาง
2.3 มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน	3.30	ปานกลาง	2.88	ปานกลาง
2.4 กิจกรรมบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด	3.10	ปานกลาง	2.58	ปานกลาง
2.5 การขยายผลการดำเนินกิจกรรมไปยังกลุ่มเป้าหมายพื้นที่อื่นๆ	2.40	ค่อนข้างน้อย	2.12	ค่อนข้างน้อย
รวมเฉลี่ย	3.12	ปานกลาง	2.88	ปานกลาง
3. ด้านการติดตามประเมินผล				
3.1 กำหนดคณะทำงานในการติดตามประเมินผลโครงการไว้อย่างชัดเจน	3.13	ปานกลาง	2.81	ปานกลาง
3.2 การติดตามประเมินผลเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	3.07	ปานกลาง	3.08	ปานกลาง
3.3 การติดตามประเมินผลเป็นไปอย่างมีระบบ	3.70	ค่อนข้างมาก	3.08	ปานกลาง
3.4 จัดทำรายงานสรุปผลการติดตามประเมินผลผละรายงานต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.47	ปานกลาง	3.19	ปานกลาง
3.5 นำผลของการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาโครงการ	3.10	ปานกลาง	3.08	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.19	ปานกลาง	3.04	ปานกลาง
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	3.18	ปานกลาง	3.05	ปานกลาง

ค่าบลค่าพญา: ความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานของโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลค่าพญาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 ต่ำกว่าเกณฑ์

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการติดตามประเมินผล และ ด้านการจัดกิจกรรม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.23, 3.19 และ 3.12 ตามลำดับเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า กระบวนการดำเนินงานที่มีความเหมาะสม 3 ลำดับแรก ได้แก่ การติดตามประเมินผลเป็นไปอย่างมีระบบ มีการศึกษานโยบายของกรมส่งเสริมวัฒนธรรมก่อนการวางแผน กำหนดคณะทำงานดำเนินการจัดกิจกรรมในแต่ละโครงอย่างชัดเจน และมีการศึกษาความต้องการของชุมชนก่อนการวางแผน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70, 3.60, 3.53 และ 3.53 ตามลำดับ

ค่าบลหินมูล: ความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานของโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลหินมูลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 ต่ำกว่าเกณฑ์

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการติดตามประเมินผล และด้านการจัดกิจกรรม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.24, 3.04 และ 2.88 ตามลำดับเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า กระบวนการดำเนินงานที่มีความเหมาะสม 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีการศึกษานโยบายของกรมส่งเสริมวัฒนธรรมก่อนการวางแผนกำหนดคณะทำงานดำเนินการจัดกิจกรรมในแต่ละโครงอย่างชัดเจน และมีการศึกษาความต้องการของชุมชนก่อนการวางแผน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.65, 3.62 และ 3.42 ตามลำดับ

ด้านผลผลิต (Product Evaluation)

ตำบลลำพญา: กิจกรรมที่ประชาชนรู้จัก/รับรู้ และเคยเข้าร่วม/ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพ คือ ตลาดน้ำลำพญา มีผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 353 คน คิดเป็นร้อยละ 98.1 และผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 สูงกว่าเกณฑ์ กิจกรรมด้านคลังสมองและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ นายณรงค์ศักดิ์ เลิศสิทธิพันธ์ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่น มีผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 92.8 และผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 และ กิจกรรมด้านลานวัฒนธรรม คือ การแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยที่วัดลำพญา มีผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 91.1 และผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90

กิจกรรมที่ประชาชนรู้จัก/รับรู้ แต่ไม่เคยเข้าร่วม/ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมมากที่สุดคือ กิจกรรมด้านสารสนเทศและห้องสมุด คือ ศูนย์การเรียนรู้ตำบลลำพญา มีผู้ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 กิจกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม คือ โครงการปฏิบัติธรรม นุ่งสมาธิ ณ วัดกัลยาณมิตร มีผู้ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 และกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพ คือ การนวดแผนไทย มีผู้ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9

กิจกรรมที่ประชาชนไม่รู้จัก/ไม่เคยรับรู้มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ กิจกรรมด้านพิพิธภัณฑ์ คือ บ้านภัณฑารักษ์ มีผู้ไม่รู้จักจำนวน 325 คน คิดเป็นร้อยละ 90.3 กิจกรรมด้านคลังสมองและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ นายสมศักดิ์ เอี่ยมพลับใหญ่ ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและชุมชน มีผู้ไม่รู้จักจำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 83.9 และ กิจกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม คือ โครงการปฏิบัติธรรม นุ่งสมาธิ ณ วัดกัลยาณมิตร มีผู้ไม่รู้จักจำนวน 271 คน คิดเป็นร้อยละ 75.3

ตำบลหินมูล: กิจกรรมที่ประชาชนรู้จัก/รับรู้ และเคยเข้าร่วม/ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมด้านสารสนเทศ และห้องสมุด คือ ศาลาอ่านหนังสือประชาชนประจำหมู่บ้านหินมูล มีผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 และผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 สูงกว่าเกณฑ์ กิจกรรมด้านคลังสมองและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ข้อมูลการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ มีผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 และผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และนางผิน มะโนมัน ด้านการทำขนมครก มีผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 และผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

กิจกรรมที่ประชาชนรู้จัก/รับรู้ แต่ไม่เคยเข้าร่วม/ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมมากที่สุดคือ กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพ คือ การผลิตนํ้ายาคลายเส้น มีผู้ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 กิจกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม คือ โครงการปฏิบัติธรรม มีผู้ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 โครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน และโครงการอบรมเด็กและเยาวชนภาคฤดูร้อน มีผู้ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 เท่ากัน

กิจกรรมที่ประชาชนไม่รู้จัก/ไม่เคยรับรู้มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพ คือ การทำดอกไม้จันทร์ มีผู้ไม่รู้จักจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 กิจกรรมด้านคลังสมองและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ข้อมูลการทำเตาเผาถ่านกลั่นน้ำส้มไม้ มีผู้ไม่รู้จัก จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 และกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพ คือ การทำเฟอร์นิเจอร์จากวัสดุในท้องถิ่น มีผู้ไม่รู้จัก จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4

ด้านผลกระทบ (Impact) และปัญหาอุปสรรค

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินโครงการ คือ คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนของการวางแผน ร่วมคิด เนื่องจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐมมีการทำประชาคม สำรวจความต้องการที่แท้จริงของชุมชน เพื่อให้ได้กิจกรรมที่เกิดจากความต้องการของชุมชน ประกอบกับการที่ผู้นำชุมชน เช่น นายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นบุคคลที่คนในชุมชนยอมรับหรือเป็นหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับโครงการ ทำให้สามารถขับเคลื่อนโครงการได้ด้วยดี และได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชน การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำกิจกรรม ทำให้เกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาชุมชน

ผลกระทบด้านการส่งเสริมอาชีพของคนในชุมชน กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมอาชีพสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนด้านเศรษฐกิจ สร้างรายได้ลดรายจ่าย สร้างชื่อเสียงแก่ชุมชน ทำให้เกิดการสืบค้นภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่กำลังจะสูญหาย เช่น ภูมิปัญญาด้านอาหาร ขนมไทย งานฝีมือ สุนัขไพรพื้นบ้าน และยังมีตลาดน้ำเป็นแหล่งรองรับเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่างๆ รวมทั้งมีการถ่ายทอดสู่เด็กและเยาวชน และผู้สนใจทั่วไป

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ปัญหาที่สำคัญได้แก่ ด้านความพร้อมของคนในชุมชน เนื่องจากส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน ทำให้เวลาว่างไม่ตรงกับกิจกรรมที่จัด จึงทำให้บางกิจกรรมมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมยังน้อยมาก ปัญหาด้านการดำเนินงาน เนื่องจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรมขาดความต่อเนื่องในการดำเนินโครงการ ทำให้จังหวัดไม่สามารถวางแผนล่วงหน้าได้ และปัญหาด้านงบประมาณ เนื่องจากได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรมน้อยมาก

อภิปรายผล

ด้านบริบท

ตำบลลำพญา ประชาชนมีความต้องการในการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.81 สูงกว่าเกณฑ์ และตำบลหินมูล ประชาชนมีความต้องการในการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.87 ต่ำกว่าเกณฑ์ สอดคล้องกับผลการประเมินระดับคุณภาพจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ในปี พ.ศ. 2553⁹ ซึ่งโครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชนตำบลลำพญา มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับ 4 และโครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชน ตำบลหินมูล มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับ 2 เนื่องจากระดับความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในทั้งสองแตกต่างกัน จึงส่งผลให้ผลการดำเนินโครงการแตกต่างกันอย่างชัดเจน ประกอบกับโครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชนตำบลลำพญา นั้นได้มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ การดำเนินกิจกรรมมีความต่อเนื่อง และได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นอย่างดีจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น¹⁰ สำหรับโครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชนตำบลหินมูลนั้น เป็นโครงการที่เพิ่งจัดตั้งใหม่ในปี พ.ศ. 2552 จึงทำให้กิจกรรมที่ดำเนินการมีไม่มากนัก และยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนตามประเด็นการประเมินดังกล่าว

⁹ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. *คู่มือการประเมินโครงการพัฒนารวมไทยสายใยชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2553*. 2553.

¹⁰ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. *ขอบช่วยการดำเนินงานวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพ*. 2554.

ด้านปัจจัยนำเข้า

ความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าโดยรวมของทั้งสองตำบลอยู่ในระดับปานกลาง ต่ำกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาด้านบุคลากรโดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการโครงการส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ แต่ไม่มีเวลาในการพบปะหารือ หรือต้องเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่นๆ อยู่เป็นประจำ สอดคล้องกับผลการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรมที่พบว่า คณะกรรมการโครงการมีภารกิจส่วนตัวมากและต้องรวมกิจกรรมกับส่วนราชการอื่นที่เห็นว่ามีสำคัญมากกว่า ในด้านกิจกรรมส่วนใหญ่มีระยะเวลาการจัดกิจกรรมในช่วงสั้นๆ จึงทำไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง ประกอบกับข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรมน้อยมาก แม้จะรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่แต่ก็ยังไม่เพียงพอและครอบคลุมทุกกิจกรรม สอดคล้องกับความคิดเห็นของคณะกรรมการโครงการ และบุคลากรของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดที่ได้จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า “งบประมาณได้การจัดสรรจากส่วนกลางน้อยมาก ต้องหากันเอง อบต.สนับสนุนงบประมาณในบางกิจกรรมเท่านั้น ไม่ครอบคลุมทั้งหมด แต่ต้องหากันไปเพราะต้องการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น...” (กรรมการตำบลลำพญาคนที่ 1 สัมภาษณ์ 22 มกราคม 2555, กรรมการตำบลหินมูลคนที่ 3 สัมภาษณ์ 27 มกราคม 2555, กรรมการตำบลลำพญาคนที่ 3 สัมภาษณ์ 21 มกราคม 2555 และบุคลากรของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดคนที่ 2 สัมภาษณ์ 21 มกราคม 2555) และสอดคล้องกับผลการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรมที่พบว่า การดำเนินโครงการขาดความต่อเนื่องในการสนับสนุนงบประมาณ ส่วนด้านวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณนั้นเป็นไปอย่างเหมาะสม และมีการรายงานการใช้จ่ายงบประมาณต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่การใช้จ่ายงบประมาณยึดหลักตามระเบียบราชการมากเกินไป ไม่มีความยืดหยุ่น ประกอบกับบุคลากรของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในด้านนี้¹¹ และสอดคล้องกับรายงานสรุปผลการดำเนินงานของสำนักงาน

¹¹ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม. ส.ด.

วัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม ที่พบว่า งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนมาจากหน่วยงานภาครัฐทำให้การดำเนินงานต้องอยู่ภายใต้ระเบียบของทางราชการ ไม่มีความยืดหยุ่น และบุคลากรมีภาระงานมากเกินไป¹² ส่วนในด้านกิจกรรมนั้น ด้านระยะเวลาการจัดกิจกรรมยังไม่เหมาะสมเพราะช่วงเวลากิจกรรมไม่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพของคนในชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ ในด้านอุปกรณ์สถานที่ของตำบลลำพญา มีหน่วยงานต่างๆ ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน เช่น ศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตลาดน้ำลำพญา องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ซึ่งมีระบบการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ จึงทำให้ได้รับการสนับสนุนทั้งด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่เมื่อยามขาดแคลน แต่อุปกรณ์ที่มีอยู่ใช้งานมานานจึงทำให้มีสภาพเสื่อมโทรม ประกอบกับกรมส่งเสริมวัฒนธรรมไม่ได้จัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ สำหรับตำบลหินมูล สถานที่ตั้งของโครงการห่างไกลจากชุมชนพอสมควร มีการคมนาคมที่ไม่สะดวก คณะกรรมการโครงการไม่ค่อยมีเวลาพบปะหารือกัน เนื่องจากต้องประกอบอาชีพส่วนตัวหรืออาจจะต้องปฏิบัติภารกิจอื่น ประกอบกับไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำที่ทำหน้าที่ดูแลอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ จึงทำให้มีปัญหาด้านสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์

ด้านกระบวนการ

ความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานโดยรวมของทั้งสองตำบลอยู่ในระดับปานกลาง ต่ำกว่าเกณฑ์ ในด้านการวางแผนมีการศึกษานโยบายของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม และมีการศึกษาความต้องการของชุมชนก่อนการวางแผน เนื่องจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้มีการชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติงานพร้อมทั้งจัดทำคู่มืออธิบายขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อนที่จะดำเนินโครงการ¹³

¹² สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม. ส.ศ.

¹³ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. ส.ศ.

และบุคลากรของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม มีการลงพื้นที่จริงพร้อมทั้งชี้แจงความเป็นมาวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่วนด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวไว้อย่างชัดเจน และนำเสนอแผนการดำเนินงานต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่มีรูปแบบการวางแผนที่ยึดตามระบบราชการมากเกินไปไม่มีความยืดหยุ่นต่อการปฏิบัติงานในชุมชน และการแผนในระยะสั้นและระยะยาวไม่มีความชัดเจน เนื่องจากขาดความต่อเนื่องในเรื่องนโยบายจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ด้านการจัดกิจกรรม บางกิจกรรมอาจยกเลิกเนื่องจากปัญหาฝนตก น้ำท่วม ส่วนกิจกรรมที่ไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเนื่องจากบางกิจกรรมมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง และการขยายผลการดำเนินกิจกรรมไปยังกลุ่มเป้าหมายพื้นที่อื่นอยู่ในระดับน้อยที่สุด เนื่องจากลักษณะโครงการมีการดำเนินการต้องอาศัยศักยภาพภายในชุมชนนั้นๆ เป็นหลัก และพื้นที่อื่นมีบริบทที่แตกต่างกันออกไป จึงเป็นการยากที่จะขยายผลการดำเนินการไปยังกลุ่มเป้าหมายพื้นที่อื่นได้ สำหรับด้านการติดตามประเมินผลไม่ผ่านเกณฑ์ เนื่องจากไม่มีการแต่งตั้งคณะทำงาน หรือเจ้าหน้าที่ด้านการติดตามประเมินผลโดยเฉพาะ ซึ่งปัจจุบันได้มีการแต่งตั้งบุคลากรของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นผู้ดำเนินโครงการวัฒนธรรมสายใยชุมชน เป็นผู้รับผิดชอบด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งอาจจะทำให้ไม่ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมในทุกมิติ

ด้านผลผลิต

ตำบลลำพญา กิจกรรมที่ประชาชนรู้จัก/รับรู้ และเคยเข้าร่วม/ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตลาดน้ำลำพญา นายณรงค์ศักดิ์ เลิศสิทธิพันธ์ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่น และการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยที่วัดลำพญา และผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เป็นที่สนใจของบุคคลทั่วไป ทั้งในแง่ของการย้อนยุคหาอดีต การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และการแสวงหาศิลปวัฒนธรรมการแสดงไทยที่เกิดจากชุมชนโดยแท้จริง ซึ่งเป็นกระแสนิยมของคนปัจจุบัน และมีคณะผู้บริหารโครงการได้มีการเผยแพร่ผ่านช่องทาง

สื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์หน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผ่นพับ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น จึงทำให้เป็นที่รู้จักของประชาชน¹⁴

กิจกรรมที่ประชาชนรู้จัก/รับรู้ แต่ไม่เคยเข้าร่วม/ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมมากที่สุดคือ ศูนย์การเรียนรู้ตำบลลำพญา รองลงมา คือ โครงการปฏิบัติธรรม นิ่งสมาธิ ณ วัดกัลยาณมิตร และการนวดแผนไทย สาเหตุที่มีคนรู้จักแต่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากการนวดแผนโบราณ และโครงการปฏิบัติธรรม นิ่งสมาธิ ณ วัดกัลยาณมิตร เป็นกิจกรรมต้องเสียค่าใช้จ่ายและต้องใช้เวลาในการปฏิบัติ ส่วนศูนย์การเรียนรู้ตำบลลำพญานั้นตั้งใกล้กับตลาดน้ำลำพญา จึงอาจจะเป็นสาเหตุที่ผู้คนไปเที่ยวชมตลาดน้ำมากกว่าที่จะเข้าชมศูนย์การเรียนรู้

กิจกรรมที่ประชาชนไม่รู้จัก/ไม่เคยรับรู้มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ บ้านกัณฑ์รักษ์ รองลงมา คือ นายสมศักดิ์ เขียมพลับใหญ่ ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและชุมชน และกิจกรรม โครงการปฏิบัติธรรม นิ่งสมาธิ ณ วัดกัลยาณมิตร สาเหตุของกิจกรรมที่คนไม่รู้จักเนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่เป็นการประชาสัมพันธ์ในภาพรวมทั้งหมดของกิจกรรมภายใต้โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ไม่ได้ประชาสัมพันธ์เป็นรายกิจกรรม ประกอบกับเพิ่งจะเริ่มกิจกรรม จึงยังไม่เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป

ตำบลหินมูล กิจกรรมที่ประชาชนรู้จัก/รับรู้ และเคยเข้าร่วม/ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ศาลาอ่านหนังสือ ประชาชนประจำหมู่บ้านหินมูล รองลงมา คือ ข้อมูลการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ และนางนิน มะโนมัน ด้านการทำขนมครก และผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากศาลาอ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนั้นเป็นสถานที่ติดตามข่าวสารบ้านเมือง สถานที่ที่มีความสะอาด ตั้งอยู่ใจกลางชุมชน และมีข้อมูลข่าวสารครบถ้วน ข้อมูลการทำปุ๋ยหมักชีวภาพตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประกอบ

¹⁴ กระทรวงวัฒนธรรม. ยุทธศาสตร์การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน. 2548.

กับในปัจจุบันเกษตรกรหันมาสนใจการทำเกษตรแบบนุ้ยอินทรีย์มากยิ่งขึ้น สำหรับการทำขนมครก เป็นที่สนใจของประชาชนทั่วไปที่หันมาสนใจประกอบอาชีพอิสระ หรือหารายได้พิเศษจากงานประจำ และนางผิน มะโนมัน เป็นผู้ที่อึดยาศัยดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส จึงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

กิจกรรมที่ประชาชนรู้จัก/รับรู้ แต่ไม่เคยเข้าร่วม/ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมมากที่สุด คือ การผลิตน้ำยาคลายเส้น รองลงมา คือ โครงการปฏิบัติธรรม และโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน โครงการอบรมเด็กและเยาวชนภาคฤดูร้อน สาเหตุมีผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่จัดในช่วงระยะเวลาหนึ่ง คือ ช่วงปิดภาคเรียนเท่านั้น

กิจกรรมที่ประชาชนไม่รู้จัก/ไม่เคยรับรู้มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การทำดอกไม้จันทน์ รองลงมา คือ ข้อมูลการทำเตาเผาถ่านกลั่นน้ำส้มไม้ และการทำเฟอร์นิเจอร์จากวัสดุในท้องถิ่น สาเหตุของกิจกรรมที่คนไม่รู้จักเนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่เป็นการประชาสัมพันธ์ในภาพรวมทั้งหมดของกิจกรรมภายใต้โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ไม่ได้ประชาสัมพันธ์เป็นรายกิจกรรม และลักษณะกิจกรรมไม่มีความโดดเด่น ประชาชนสามารถหาซื้อได้ตามตลาดทั่วไป

ด้านผลกระทบและปัญหาอุปสรรค

ผลกระทบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินโครงการ เนื่องจากเป้าหมายของโครงการต้องการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมเป็นหลัก โดยเริ่มจากการจัดให้มีเวทีประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน ทำการคัดเลือกคณะกรรมการโครงการ โดยคัดเลือกจากบุคคลในชุมชนที่เห็นว่ามีความเหมาะสมในทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคลังสมองภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการส่งเสริมอาชีพด้านศิลปะและวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านลานวัฒนธรรมด้านพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านและสารสนเทศ และห้องสมุดชุมชน และร่วมดำเนินกิจกรรมของโครงการ จึงทำให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาชุมชน ซึ่งจะไปสู่ความยั่งยืนของการจัดโครงการ

สำหรับผลกระทบด้านการส่งเสริมอาชีพของคนในชุมชนทำให้คนในชุมชนมีความภาคภูมิใจในอาชีพที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เริ่มสืบค้นและรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่าหรือกำลังสูญหายไปให้เป็นหมวดหมู่ เมื่อคนในชุมชนให้ความสนใจทำให้หน่วยงานภาครัฐ เข้ามาส่งเสริมสนับสนุนได้อย่างเต็มที่ ทั้งร่วมคิด ร่วมทำ และจัดหาช่องทางในการส่งเสริมรายได้ เช่น การจัดงานมหกรรมสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดหาช่องทางการตลาด และการแนะนำออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย สร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น¹⁵

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานในด้านความไม่ต่อเนื่องของโครงการและการขาดแคลนงบประมาณ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาโดยตลอด เนื่องจากภาครัฐมีงบประมาณในการสนับสนุนจำกัด เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละปี ดังนั้น ชุมชนเจ้าของโครงการจึงจำเป็นต้องหางบประมาณจากองค์กรอื่น สำหรับปัญหาด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีน้อย เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ ประกอบกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไปต้องทำงานหน่วยงานต่างๆ ทำให้เวลาว่างส่วนใหญ่ไม่ตรงกับระยะเวลาของการจัดกิจกรรมตามโครงการ ผู้จัดโครงการจึงควรปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนในแต่ละพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม ควรเผยแพร่กิจกรรมตามโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่คนรู้จักหรือรับรู้น้อย ด้วยการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมมากยิ่งขึ้น และนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของโครงการ

¹⁵ กระทรวงวัฒนธรรม. ด.ด.

- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม ควรแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อลดปัญหาการขาดความพร้อมของปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนโครงการ เนื่องจากหน่วยงานแต่ละแห่งมีจุดแข็งที่แตกต่างกัน เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีจุดแข็งด้านการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ ส่วนสถานศึกษามีบุคลากรที่สามารถดึงเข้ามามีส่วนร่วมได้ทั้งครูอาจารย์ นักเรียน หรือ บุคลากรกิจกรรมที่โดดเด่นกับหน่วยงานอื่นๆ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินโครงการวัฒนธรรมไทย สายใยชุมชน

- ควรประเมินโครงการในแต่ละด้านอย่างครอบคลุมและต่อเนื่อง เพื่อจะทำให้ได้ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจะนำไปสู่สารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อการปรับปรุงโครงการให้สำเร็จยิ่งขึ้น

- ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลโครงการจากบุคลากรทั้งภายนอกและภายใน เพื่อให้ได้มุมมองความคิดเห็นที่หลากหลาย และประเมินครอบคลุมในทุกมิติ

- ควรมีการประเมินผลกระทบจากการจัดโครงการในเชิงลึก ซึ่งเป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของโครงการ

รายการอ้างอิง

- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. *โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554*. กรุงเทพมหานคร: สำนักกิจการพิเศษ, 2554.
- กระทรวงวัฒนธรรม. *ยุทธศาสตร์การปฏิบัติงานวัฒนธรรมร่วมกับชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงวัฒนธรรม, 2548.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. *การประเมินโครงการแนวคิดและแนวปฏิบัติ CPO*. พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. *ทฤษฎีการประเมิน*. พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. *วิธีวิทยาการประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า*. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- สำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ. *คู่มือโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน พลังขับเคลื่อนสู่ความเข้มแข็งยั่งยืน*. พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพมหานคร: กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทางวัฒนธรรม, 2552.
- สำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ. *คู่มือการประเมินโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2553*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงวัฒนธรรม, 2553.
- สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม. *การรายงานผลการตรวจราชการตามแผนการตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553*. กรุงเทพมหานคร: กองตรวจและประเมินผล, 2553.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. *ขอบช่วยการดำเนินงานวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพ*. เว็บ. http://www.thaiwisdom.org/p_culture/api/api_4.htm. 28 กรกฎาคม 2554.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม. *เอกสารการดำเนินงานโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ปีงบประมาณ 2552-2553*. นครปฐม: สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม, 2553.
- Stufflebeam, D. L. et al. *Educational Evaluation and Decision Making*. Itasca, Illinois : F.E. Peacock Publisher, 1971.